

8. Держава торік компенсувала бізнесу 129 млн грн за робочі місця для людей з інвалідністю. *МІНПРОМ*. URL: <https://minprom.ua/news/319529.html> (дата звернення: 22.03.2025).

9. Понад 5000 українців отримали ваучери на здобуття нової професії з початку 2025 року. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ponad-5000-ukraintsiv-otrymaly-vauchery-na-zdobuttia-novoi-profesii-z-pochatku-2025-roku> (дата звернення: 22.03.2025).

10. Фінансування та програми підтримки. *Дія.Бізнес*. URL: <https://business.diia.gov.ua/finance/programs/finance?filter=%7B%7D&order=%7B%22id%22:%22DESC%22%7D¤tPage=1&itemsPerPage=9&category=%5B2,5,9,10,11%5D> (дата звернення: 27.04.2025).

УДК 330.9;332.1

Білінська А.О., студент спеціальності
«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
ВСП «Стрийський фаховий коледж ЛНУП»
Борис В.М., н.к., викладач обліково-економічних дисциплін,
магістр обліку і аудиту
ВСП «Стрийський фаховий коледж ЛНУП»

ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ COVID-19 ТА ВОЄННИХ ДІЙ

Світова економіка зазнала глибоких потрясінь внаслідок пандемії COVID-19 та збройних конфліктів, зокрема повномасштабної війни в Україні. Ці події викликали численні виклики: розриви ланцюгів постачання, інфляцію, безробіття, зниження ВВП. Відновлення економіки стало пріоритетом для урядів, бізнесу та міжнародних організацій.

Пандемія COVID-19 спричинила глобальну економічну кризу, яка стала другою за величиною рецесією в новітній історії, з падінням економік країн G20 на 3,4% у першому кварталі 2020 року. Значно постраждали сектори, що залежать від фізичної присутності споживачів, зокрема туризм, готельний бізнес, авіаперевезення, мистецтво та розваги, які скоротилися на 30% у другому кварталі 2020 року. Через карантинні обмеження знизилися доходи підприємств, роздрібний товарооборот, а також було втрачено близько 400 мільйонів робочих місць у світі, що призвело до падіння доходів працівників на 10% за перші дев'ять місяців 2020 року. Пандемія викликала також кризу ланцюгів постачання, дефіцит мікросхем, сплеск інфляції, а також сприяла світовій енергетичній та продовольчій кризам 2021–2022 років. Фінансові ринки зазнали значних потрясінь, зокрема обвалу фондових індексів і цін на нафту через війну за ціни між Росією та Саудівською Аравією. Внаслідок пандемії змінилися споживчі звички: дистанційна робота знизила попит на транспорт і пальне, що може мати довгострокові економічні та екологічні наслідки. В Україні перший локдаун 2020 року

суттєво знизив ділову активність, особливо у сфері торгівлі, розваг, авіап перевезень та готельного бізнесу. Проте після послаблення обмежень більшість галузей швидко відновилися до докарантинного рівня.

Економічні наслідки воєнних дій в Україні є масштабними та багатогранними. Війна призвела до значних руйнувань виробничого капіталу, інфраструктури, житлового фонду, а також до людських втрат і соціальних проблем. У 2022 році реальний ВВП України впав на 29,2%, а промислове виробництво — на 38%, що є одним із найгірших показників серед країн, які переживали війни. Війна спричинила скорочення робочих місць, зниження доходів населення, зменшення купівельної спроможності та зростання бідності — понад 7 млн осіб опинилися за межею бідності, рівень бідності сягнув 24% населення. Витрати держави на оборону зросли до 20-23% ВВП, що створює додатковий тиск на бюджет. Крім того, війна впливає на глобальну економіку, спричиняючи зростання цін на енергоносії, продовольство та сировину, порушення ланцюгів постачання, що посилює інфляційні процеси у світі.

Шляхи відновлення економіки після кризових подій, зокрема пандемії COVID-19 та воєнних дій, включають комплекс заходів:

1. Відновлення інфраструктури та енергетики: ремонт доріг, мостів, залізниць, енергетичних об'єктів, а також модернізація енергетичного сектору з акцентом на відновлювані джерела енергії.

2. Розвиток промисловості та аграрного сектору: перезапуск виробництва, створення промислових кластерів, модернізація аграрного комплексу для підвищення доданої вартості продукції.

3. Інвестиції та залучення капіталу: створення сприятливого інвестиційного клімату, податкові пільги для іноземних інвесторів, розвиток внутрішніх фінансових ресурсів.

4. Соціальна сфера: відновлення житлового фонду, освіти, медицини для підтримки людського капіталу та стабілізації соціальної ситуації.

Ці заходи мають бути скоординовані між урядом, бізнесом і міжнародними партнерами для забезпечення сталого та довгострокового зростання економіки.

Пандемія COVID-19 та воєнні дії стали потужними викликами для світової та національних економік, спричинивши глибокі соціально-економічні потрясіння, значні втрати виробничих потужностей, зниження доходів населення та зростання бідності. Водночас ці кризи підкреслили важливість інновацій, цифровізації, розвитку людського капіталу та ефективного державного управління.

Перелік використаних джерел

1. https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Вплив_пандемії_COVID-19_на_економіку?utm_source=perplexity
2. https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/550614_finansovoekonomichni_naslidki.html?utm_source=perplexity